

Adózás.

A budapesti községi adóteher.

Irta: Dr. Glücksthal Samu.

Az adózó polgárságnak a tragikuma, hogy abban az időben, amelyben mélyreható gazdasági krízis van, kell az országos szanálás érdekében a legnagyobb adókat fizetni.

Ha ez a nagy adóteher az infláció idejében érte volna a polgárságot, az adóteher könnyen lett volna elviselhető, mert abban az időben a koronaromlás minden egyes fázisa újabb és újabb látszólagos nyereségeket jelentett, amelyek az adóterhekre kellő fedezetet képviseltek. De ma ennek az ideje elmult, a látszólagos nyereségek elmaradtak és a városi lakosság jövedelmei már az elsődrendű szükségletek fedezésére sem elegendők.

Ha az iparostól vagy kereskedőtől azt kérdezzük, hogy milyenek a viszonyok, állandóan csak azt a választ kapjuk, hogy az üzleti bruttó nyereség az üzleti költségek fedezésére sem elegendő. Innen van, hogy mindig több és több tisztviselő és alkalmazott bocsátatik el, csak hogy a költségek csökkentessenek.

Az iparhatóságnál napról-napra több iparigazolvány adatik vissza, annak a jelül, hogy egyesek már kénytelenek üzletüket bezárni.

A bírósági végrehajtóknál tolongás van s a végrehajtások száma ijesztő arányban szaporodik. Az üzletek üresek színházak és vendéglők tátonganak az ürességtől. Szóval a normális életnek hőmérője az egész vonalon mutatják, hogy Budapest gazdasági élete beteg.

Statisztikánk természetesen nincs, ha csak azt a tünetet, hogy a forgalmi adóbevétel folytonosan apad, statisztikátpótló adatnak el nem fogadjuk. Junius óta az árucikkek vételára lényegesen emelkedett és mindannak dacára erősen csökkent a forgalmi adónak bevétele. Ennek egyellenegy oka, hogy a közönség vásárlóereje erősen csökken. Ez a csökkenés, — fájdalom, — napról napra nagyobb arányokat fog ölteni és az 1925-ik év a kibontakozott krízisnek jegyében fog beköszönten.

A közönség nagy része még bírja ezt a kritikus helyzetet mert a régi tartalékokat emészt fel. Részen az elmúlt évek nyereségeiből származott tartalékok részben pedig lakásberendezési tárgyak értékesítése segíti át a közönséget a mai sivatáson, mindig bizva abban, hogy a helyzet meg fog javulni. Fájdalom azonban, a legközelebbi jövőben erre nincs semmi kilátás.

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

389.2

Szerző: Glücksthal Samu

Cím: Adózás

A budapesti községi adóteher

Pesti Hírlap

Forrás:

3n

1924. 11. 28.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old

nos

A krízisnek természetszerű okai vannak, amelyek közül a leglényesebb, hogy elvesztettük az ország területének és fogyasztóközönségének kétharmadát, kereskedelmi szerződéseket még nem kötöttük és így az ország fővárosa amely sokkal nagyobb forgalomra volt berendezkedve kénytelen az immáron adott újabb keretekre visszafelé lépni. Ily mélyrevágó krízis idejében joggal várhatnók a kormánytól és a főváros vezetőségétől, hogy a krízis enyhítésének lehetőségét vizsgálat tárgyává teszi. Ehelyett teljes érzéketlenséggel találkoztunk amely nem törődik sem a krízis okaival, sem annak orvoslásával.

Ellenben a fiskalizmusnak virágkorát éljük, amely főleg abban nyilvánul meg, hogy az állam és a város versenyt futnak egymással abban, hogy melyik tud súlyosabb és nagyobb adóterheket az adózó polgár vállaira bízni. Az állami terhek kérdését ismételtet tettem szó tárgyává a lap hasábjain. Ezuttal a községi terhekre kívánok röviden rámutatni.

Legutolsó adóvívmányunk az önálló községi jövedelemadó, amelyet Budapest székesfőváros tanácsa november 19-én tartott ülésében konstruált, amely azonban visszamerőleg már 1924 január 1-étől kezdődőleg lesz hatályba lépve. Ezen adónemnek lényege az, hogy az állami közegek által megállapított jövedelemadóalapból kiszedtetnek azokat a jövedelmek, amelyek a főváros területéről származnak és alapulvéve az állam által megállapított jövedelmeket, a főváros 10 százalékgig emelkedő külön jövedelemadóval róvja meg azokat. 5000 aranykoronánál az adótétel 133 aranykorona, 10.000 aranykoronánál 305 aranykorona, 20.000 aranykoronánál 833 aranykorona és így tovább, míg 100.000 aranykoronánál éri el a teljes 10 százalékot.

Ha ennek a tehernek nagyságát vizsgálat tárgyává kívánjuk tenni, úgy természetesen ezen városi adótétel mellé kell helyezni az állami jövedelemadótételt és ez esetben a kép a következő:

5000 aranykorona jövedelemnél az állami adótétel 155 aranykorona, 10.000 aranykoronánál 500 korona, 20.000 aranykoronánál 1360 korona és 100.000 aranykoronánál 20.000 aranykorona.

Figyelembe veendő továbbá, hogy az a jövedelem, mely ilyformán állami és községi jövedelemadóval van megterhelve, fizet még házádot, vagy általa-

azon jövedelemforrás ilyformán háromszoros adóteher alá esik. sőt ha a községi pótdót külön adónak vesszük, bátran állíthatjuk, hogy minden jövedelem négyszeres egyenesadóteher alá esik. Ez a négyszeres adóteher már önmagában is elvonja a jövedelem nagyobb részét, ha azonban az idevágó törvények rendelkezéseit gondos vizsgálat tárgyává tesszük, akár-hányszor azt fogjuk tapasztalni, hogy az adóteher több, mint maga az egész jövedelem. Ez onnan származik, hogy az 1924 évi jövedelemadónál tehát úgy az államinál, mint a községinél, a papirkorona-jövedelem átszámítandó aranykoronára és pedig 3500-as alapon, nem pedig 17.000-es alapon, mint ahány papirkoronát kell ma egy aranykoronáért fizetni.

Ez azt jelenti, hogy minden jövedelemtétel az adóhatóság szemében megötszöröződik és így a városi jövedelemadótétel a legmagasabb vonatkozásban nem 10 százaléknak, hanem 50 százaléknak. Például, ha valakinek volt 1923-ban 100.000.000 papirkorona jövedelme, ez 3500-as alapon átszámítva, körülbelül 30.000 aranykoronának felel meg. 30.000 aranykorona után

pedig jár állami jövedelemadóban 2500 aranykorona, városi jövedelemadóban 2500 korona összesen 4000 aranykorona, vagyis 63.000.000 papirkorona csak jövedelemadó címén és ezekhez az adókhöz járulnak még a hozadéki adók és azok pótlelei, amelyek minden körülmények között legalább is elviszik a megmaradó összeget. Ennek a kivételi rendszernek indoklására mindig azt halljuk hogy más volt a korona 1923-ban, mint most, vagyis az adózó más koronában keresett, mint amilyenben fizeti az adóját. Ez azonban teoretikus és esalóka indoklás, mert az adózó rendszerint elköltötte a jövedelmét 1923-ban és legkevesebb adózóra lehet azt mondani hogy a jövedelmét félretette aranykoronákban és most ezekből a félretett aranykoronákból fizetheti az adóját.

A városi jövedelemadó tehát önmagában is elviselhetetlenné vált az aranykoronára való átszámítás következtében. De ha önmagában még elviselhető volna, úgy feltétlenül azt az adónemet képviseli, mint ez dősszerint utolsó a sorozatban, amelytől a pohár kicsurrant. Ezeket az adókat még normális időkben sem lehetett elviselni, a mai keserves időkben pedig csak nyomoruságnak kénezik a kiufforrását.

A tanács jól dolgozik!